

TRAVKURS STEG 3

INNEHÅLL

3	Travsport för alla
4-5	Travarhälsan
6-7	Anpassning av utrustning
8-9	Utrustningsdetaljer
10	Kusk och ryttares utrustning
11	Köra på tävlingsbanan
12-13	Rätt sits
14-15	Säkerheten först
16-17	Startmetoder
18	Travbanan
19	Travspråket
20-21	En tävlingsdag
22-23	Testa dig själv

Hej!

Välkommen till den tredje kursen i travskolan. Hoppas att du har lärt dig mycket i de tidigare kurserna. Här kommer vi bland annat att fokusera mer på hästens utrustning, att köra på tävlingsbanan, hur det går till på en tävlingsdag och hur en häst förbereds för start på ett bra sätt.

Kör hårt!

TRAVSPORT FÖR ALLA

Travsporten är till för alla. Det är en av få sporter där kvinnor och män tävlar på lika villkor, där du kan vara aktiv både som ung och äldre och du kan också ha olika roller. Alla vill inte ha en kör- eller montélicens och tävla själva. En del gillar allt jobb bakom en prestation, det vill säga att träna och sköta hästen. En del tycker om att äga en häst och följa den i träning och tävling. Vissa är intresserad av avel och brinner för att föda upp nästa stora stjärna. Ja, det finns en rad olika roller i travet. Här nedan beskrivs kort några av alla de roller som finns inom travsporten. Alla har också sina egna intresseföreningar som man kan vara medlem i.

Tränare

Du kan träna häst på två olika nivåer inom travsporten. En B-tränare får träna sina egna hästar och ett fåtal andras hästar. En A-tränare är en professionell travtränare som har det som sitt yrke.

Kusk eller ryttare

För att få köra eller rida lopp behöver man vara minst 16 år och ha en kör- eller montélicens. Beroende på ålder, erfarenhet och prestationer så får man vara med i olika typer av lopp. Det är propositionen som styr detta.

Hästägare

Om man är B-tränare är man också hästägare. Men som hästägare behöver man inte träna sin egen häst. En hästägare kan också sätta sin häst i träning hos en travtränare. Många gillar upplevelsen som det är att äga häst.

Uppfödare

Att själv föda upp en häst är speciellt. I samma stund som man ser det nya lilla fölet kommer förhoppningen om att nästa stora travstjärna är född. Man kan vara antingen en mindre uppfödare som föder upp ett eller ett fåtal föl om året eller så kan det vara en större aktör som föder upp dussintals med föl varje år. Som uppfödare får man uppfödarpremier för de hästar som tävlar och springer in pengar, oavsett vem som äger hästen.

Travskoleinstruktör

Att vara instruktör på en travskola kräver goda kunskaper, både praktiska och teoretiska och man ska gilla att lära ut och inspirera andra. Det finns olika nivåer av ledarutbildningar både lokalt på din travbana och centralt via Svensk Travsport.

Hästkötare

Att jobba som hästkötare är ett fantastiskt yrke. Det är många gånger ett hårt jobb, men det är otroligt härligt att få jobba med hästar. En hästkötare i travsporten har ett stort ansvar i sin roll och är viktig för hästens välmående och prestation.

Funktionär

Det behövs duktiga funktionärer för att en tävlingsdag ska kunna genomföras. Funktionärerna har olika uppgifter under en tävlingsdag och många samverkar med varandra. Att ha god hästkunskap är en stor fördel om man ska jobba som funktionär.

TRAVARHÄLSAN

Det är viktigt att alla travhästar som tränar och tävlar mår bra, både i kroppen och i knoppen. Att träna hårt och springa fort i ett lopp är ansträngande för kroppen och kan leda till onödiga skador om hästen inte är frisk och väl förberedd. Därför finns något som kallas för Travarhälsan. Det är ett arbete som görs för att säkerställa hästarnas hälsa. Vissa av kontrollerna gör den som tränar hästen själv och andra kontroller görs av utbildade kontrollanter både på tävlingsdagar men även i hästens hemmiljö.

HUR MÅR HÄSTEN?

Mycket av det som ingår i travarhälsan är sådant som du har fått lära dig i de tidigare kurserna.

- Visitering av hästens kropp
- Kontroll av hästens allmäntillstånd
- Foder och vatten av bra kvalitet och mängd
- Bra stall- och närmiljö
- Bra daglig tillsyn och vård av hästen
- Rätt anpassad utrustning till hästen
- Träning och tävling enligt Svensk Travsports reglementen och bestämmelser

Prata i gruppen om vad man kan kontrollera under varje punkt som nämns ovan. Ta sedan fram en häst och gör en kontroll av hästen. Gör gärna en kontroll av hästens stall- och närmiljö också. Vad är bra? Finns något som kan förbättras?

Häst till start

När en häst ska ut och starta är det viktigt att göra rätt förberedelser, det ser ju också bra ut om både häst och utrustning är i rent och fint skick.

Förutom det du kontrollerar genom travarhälsan så kan du tänka på följande:

Förbered hästen

- Duscha och borsta hästen noga så den är ren och blank
- Fläta pannlugg
- Klipp i nacke
- Planera hovvård och skor för rätt balans
- Hovolja för blanka hovar
- Tävlingsstäcke
- Transportbandage
- Tävlingsgrimma och grimskäft

Förbered utrustningen

När det gäller all utrustning till hästen är det framför allt viktigt att allting är helt och av bra kvalitet. Ta för vana att alltid göra ren all utrustning direkt så håller den längre.

- Rengjord sulky
- Kolla luft i däcken
- Packa pump och verktyg för justering av sulkyn.
- Packa vattenhink och foder
- Duschkrapa och handduk
- Produkter för eftervård
- Svettäcke
- Putsa sele och kontrollera alla remmar
- Rent selunderlägg
- Tävlingshuvudlag och checkrem
- Extrautrustning som kan behövas
- Hästens pass

Vad mer kan vara bra att packa med för att kunna vara väl förberedd?

Blunda och håll din mun stängd.
Fundera och känn efter hur mycket plats
som finns över i din mun för att stoppa in
ett bett där. Har du mycket plats kvar?
Precis så behöver du tänka när det gäller
hästen också, mer grejer i munnen blir inte
alltid en bättre lösning.

ANPASSNING AV UTRUSTNING

Att anpassa hästens utrustning är mycket viktigt. Dels för att den ska ligga på rätt ställe så den fyller rätt funktion och dels för att inte skava och skapa obehag för hästen. Viss utrustning kan vara svårare än andra att få på rätt plats.

Travhästen

- Selens däckel får inte ligga på manken och skava.
- Bukgjorden får inte dras för hårt, hästen behöver andas.
- Ryggstycket ska ha cirka 5 cm glapp vid korsets högsta punkt.
- Om slagrem används ska den placeras mitt emellan korsets högsta punkt och svansfästet.
- Knäklappar dras till rätt position på upplyft ben på hästen.
- Gamascher får inte glida ner med spännet mot kotled.
- Spärrgrimman ska ligga 1-2 fingrar ner från kindbenet.
- Fästet för vagnen (QH eller ögla) ska vara högre än vagnens hjul och gärna mer än så.
- Fast huva ska alltid sitta under huvudlaget.
- Ryckhuva ska alltid sitta ovanpå huvudlaget.
- Rycktussar kopplas fast i huvudlaget och träs igenom förbygel och tömring och fästs fast i fotsteg eller handstropp.

Montéhästen

- Sadeln får inte ligga på manken.
- Använd en mjukare padd under en tunn montésadel för att stötdämpa för hästens rygg.
- Sadeln ska heller inte ligga för långt bak så belastning kommer på länden.
- Säkerställ att spännen till bukjord och säkerhetsjord sitter säkert, utan att störa hästens armbåge.
- Förbygel eller bröstast ska alltid användas vid monté.
- Ryggstycket ska ha cirka 5 cm glapp vid korsets högsta punkt.

Rätt bett

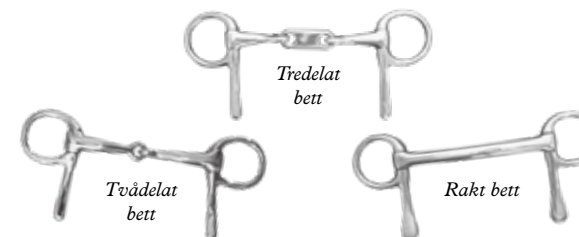
Det finns en mängd olika bett att välja mellan och frågan är vilket typ av bett som passar din häst bäst? Hästar är väldigt känsliga i sin mun. Det är ju heller inte så att de är skapta för att ha ett bett i sin mun.

Lagom långt

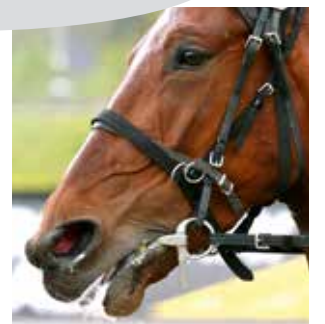
Ett bett får inte vara för långt eller för kort för hästens mun. Ett för långt bett kommer att öka risken för att hästen får skador på sin kind och ett för kort bett kommer att nypa hästen i kinden med bettringarna.

Olika bett

Här finns bilder på några av de vanligaste betten. Betten kan vara av olika material som järn, koppar, klätt i läder eller olika typer av gummi.

Anpassat bett i hästens mun

Hästen har för stort bett i munnen.

RÄTT BETT

Det är bra om ni kan prova på tre olika raser av hästar. Ta ut en häst i taget på gången och prova ut lite olika storlekar på bett till den. Kan ni se skillnaden på hur ett för kort och för långt bett ser ut i hästens mun? Kan ni också se vilket av de bett ni provar ut som är lagom stort? Fyll i här :

Shetlandsponnyn		har bettstorlek		cm.
Gotlandsrusset		har bettstorlek		cm.
Stora hästen		har bettstorlek		cm.

UTRUSTNINGSDETALJER

Ibland används utrustning för att hjälpa hästen att springa rakare i kroppen, hålla sig lugnare, fokusera bättre eller för att få en bättre rytm. Oavsett vilken typ av extra utrustning som tillämpas är det mycket viktigt att förstå hästen och också förstå åtgärda eventuella grundproblem till varför hästen går som den gör. I vissa fall kanske den kan ha en smärta i kroppen, en stelhet eller aktar sig för att använda ett område fullt ut. En öm mun kan till exempel göra att hästen springer och gapar eller går snett med huvudet. Då är det viktigare att åtgärda grundproblemet än att sätta på extra utrustning.

Här går vi igenom några av de vanligaste typer av utrustning som används och vad man bör tänka på när den används.

Öppet huvudlag (1) – är det vanligaste huvudlaget som används i hästens vardagsträning.

Halvstängt huvudlag (2) – har små skygglappar som minskar hästens synfält bakåt.

Helstängt huvudlag (3) – har större skygglappar som gör att hästen bara har synfält framåt. Det är viktigt att tänka på att placeringen av skygglapparna kommer i rätt höjd i förhållande till ögonen. Vissa hästar blir lugnare av helstängt, medan vissa blir mer framåtjudande.

Norskt huvudlag (4) – är antingen ett hel- eller halvstängt men med ett snöre kopplat till skygglapparna. Kusken eller ryttaren kan då justera från öppet till stängt, eller tvärt om, under loppet.

Huva (eller öronkappa) (5) – kan vara en fast huva eller en så kallad ryckhuva. Den täcker hästen öron och kan också ha gummistrutar i för att minska ljudet ännu mer. En ryckhuva kan också vara kombinerad med öronproppar.

Öronproppar (6) – placeras i hästens öron för att dämpa ljuden för hästen som kan göra den ännu piggare. Under loppet kan kusken eller ryttaren rycka ur propparna med snöret som de är kopplade till för att få hästen mer uppmärksam och vilja ta i.

Tungband (7) – kan användas för att fixera hästens tunga. Vissa hästar som ligger på mycket kan riskera att dra tungan ner mot svalget och kan då minska utrymmet för passagen för luften ner i luftstrupen. En häst som inte håller tungan stilla ska alltid först noggrant kontrolleras i munhålan och även se över tillpassning av bettet innan tungband används.

Checkrem (8) – används ofta vid tävling. Checkremmen hjälper hästen att hålla huvudet i en viss position och löper från hästens huvud till selen. Hästen får aldrig ha en så kort checkrem att den inte kan hålla huvud och hals naturligt. Checkremmen kan se lite olika ut men kombineras ofta med kindstropp, checkbett eller båda delarna.

Gamascher (9) – är vanliga benskydd som fästs fast på hästens bakben. De skyddar hästen från att få sår om den skulle slå på sig med sitt framben på samma sidas bakben. Det finns olika typer av gamascher när det gäller längd och utformning. De ska alltid fästas fast på ett sätt som ger kotan full rörelsefrihet när benet är under belastning.

Knäkappor (10) – används på hästar som riskerar att slå på sig på insidan av sina framknän. Hästar som är utåttåad i sin exteriör har stor risk att slå på sig när de springer lite fortare. Knäkappan behöver spännas an i ett exakt läge för att inte störa rörelsen i framknäet samtidigt som den inte ska glida ner.

Löpbandage (11) – kan användas om hästen får skav av gamascher, inte slår på sig så kraftigt eller bara behöver lite extra stöd vid belastningsfasen i höga farter. Tänk på att alltid ha ett tunt underlägg under bandaget för att inte trycket ska bli för hårt mot huden och underliggande vävnader.

Boots (12) – används mest för att hjälpa hästen att få lite bättre stabilitet i sitt steg. Det finns boots för både fram- och bakben och i olika vikter. De träs över hovarna och sitter ganska tajt runt hästens krona. Håll noga koll på hästens karleder vid användning av boots, det kan lätt bli skav där.

VÄLJ UTRUSTNING

Låt er ledare beskriva hur en viss häst beter sig under värming och tävling och utifrån vad ledaren ger er för information får ni hämta den utrustning ni tycker att hästen behöver. Ni ska också berätta för er ledare varför ni valde den utrustning som ni gjorde.

Öva på att anpassa utrustningen på rätt sätt till hästen.

3 8

4 6 8

4 5 7

1 5

9 10 11

12

KUSK OCH RYTTARES UTRUSTNING

Funktion och säkerhet

Den utrustning som används av kuskar och ryttare är till för både en bra funktion och även för en god säkerhet.

Hjälm – viktigt att använda vid all ridning och körning för att skydda huvudet. Tänk på att en hjälm som har blivit tappad i ett hårt betonggolv kan ha fått små sprickor i sig som gör att hjälmen inte längre ger ett gott skydd vid hårda smällar.

Säkerhetsväst – ska användas vid all ridning och körning på tävlingsbanan och det är bra om det blir en vana att alltid använda västen vid all ridning. Västen skyddar vid hårda tryck och slag mot rygg och bål.

Glasögon – för att skydda ögonen från stänk är det viktigt att ha skyddande glasögon. Vid blöt bana kan det vara bra att kombinera med någon typ av nätskydd då det lätt blir en klad-dig yta på släta glasögon.

Handskar – är bra att ha både för att få bättre grepp och även för att behålla god värme under den kalla årstiden.

Klocka/GPS – att använda antingen ett tidtagarur eller annan klocka med GPS-funktion är viktigt för att hålla koll på hur fort man rider eller kör.

Spö – ett spö ska användas med försiktighet och förstånd och då är det ett bra hjälpmedel för att korrigera en häst.

Vita byxor – ska användas vid all ridning och körning på banan på en tävlingsdag. Vanligast är att ryttare rider i vita rid-byxor av god stretch.

Tävlingsdress – vid körning är det vanligast att använda en hel kördress i sina egna färger eller i hästågarfärger.

Tävlingsjacka – kan användas av både ryttare och kusk, men vanligast bland ryttare.

Skor med klack – vid all ridning och körning ska kusk och ryttare ha en sko eller stövel med klack för att förhindra att det blir en slät och halkig sula som man kan glida med i fot-stödet eller stigbygeln.

Ridstövel eller shortchaps – ger ett bra stöd i vristen för ryttaren.

KÖRA PÅ TÄVLINGSBANAN

På tävlingsbanan kan många ekipage köra samtidigt och därför finns det en del regler att följa så att det inte uppstår olyckor bland de som är inne på banan. Vissa banor har en separat öppning för inkörning och en för utkörning, medan det på andra banor bara finns en gemensam in- och utfart.

Här är några regler för dig att tänka på:

Köra in på banan – Titta alltid åt båda hållen och lämna företräde för hästar som redan är inne på banan när du kör in.

Bakvarv – När du kör din häst i långsamt tempo ska du alltid göra det i bakvarv. När du kör i bakvarv ska du hålla dig i något av de fyra yttre spåren. Om hästen skritt ska du hålla dig vid banans yttre kant så att andra ekipage kan köra om dig.

Rätvarv – När du kör snabbjobb med din häst ska du alltid köra i rätvarv, vänstervarv och hålla dig i de två innersta spåren. Den som kör i rätvarv har alltid förkörsrätt.

Att byta varv – När du ska byta varv eller volta är det mycket viktigt att du ser dig omkring så att du inte krockar med ett annat ekipage eller maskiner. Ta för vana att titta framåt, åt sidan och bakåt innan du byter position eller spår och tänk på att hålla ordentligt avstånd.

Vid omkörning – Om du vill köra om någon ska det ske på utsidan av den häst du ska passera. Det är viktigt att du då håller ordentligt avstånd så att ni inte fastnar i varandras hjul. När du sedan ska köra ner framför ekipaget får du inte göra det för snävt. Då kan du köra på hästens framben.

Galopp – Om du får galopp när du kör din häst får du aldrig styra den neråt i banan för att få den att trava igen. Kör ni flera stycken måste du ta din häst ur fältet på bästa och snabbaste sätt utan att störa de andra. Ha koll på varandra om någon får galopp, släpp ut ekipaget eller låt fältet runda den galopperande hästen.

Efter avslutat snabbjobb – När du passerar mål och ska avsluta snabbjobbet bör du hålla farten genom hela svängen. Detta för att hästen inte ska lära sig att stanna precis vid mål och för att ingen ska köra på dig bakifrån. Titta dig noga omkring och när det är lämpligt saktar du av och vänder tillbaka i bakvarv.

Köra av banan – När du tränat klart din häst ska du alltid köra av banan från bakvarv eller ännu hellre köra in i defileringsvolten om den ligger på banans innerplan. På så sätt slipper du få en häst som försöker bryta ut från banan när du kör snabbjobb.

START OCH MÅL

Gå ut på banan tillsammans med din ledare och titta hur det ser ut på just er tävlingsbana.

Var är starten för 1640 m och 2140 m? Var är mål? Vad är det för regler för att köra in på och ut från banan?

Galopp

RÄTT SITS

I vagnen

Att köra i sulky kan vara en kul upplevelse, men det kan också vara obekvämt och slita på kroppen om du inte har anpassat sulkyn efter din kroppslängd.

Ta fram en sulky och sätt fast den i stallgången, utan förspänd häst. Koppla till tömmar också. Titta på var det finns olika inställningar på sulkyn. Det brukar gå att justera både sits och fotsteg.

Ta också fram en speedcart och titta tillsammans på hur det går att justera även den.

Öva på att justera fotstegen eller sitsen så att du sitter med lätt böjda ben när du har fötterna i fotstegen. Hur känns det?

Kusk som sitter med lätt böjda ben och anpassad tömlängd ger en god sits i sulkyn.

Vad tror ni kan hända med kroppen om du kör mycket sulky och speedcart utan att anpassa den efter din längd? Finns det några säkerhetsrisker med att inte sitta rätt?

Prova att sitta upp i sylky eller speedcart när det är för långt avstånd till fotstegen. Hur känns det?

Prova att sitta upp i sylky eller speedcart när det är för kort avstånd till fotstegen. Hur känns det?

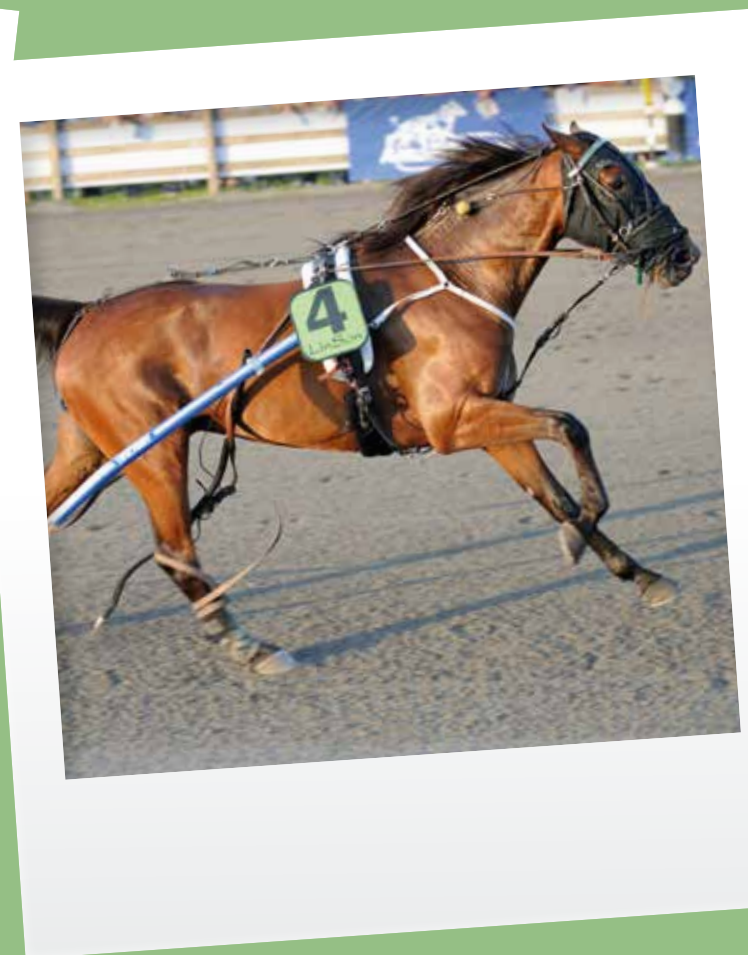
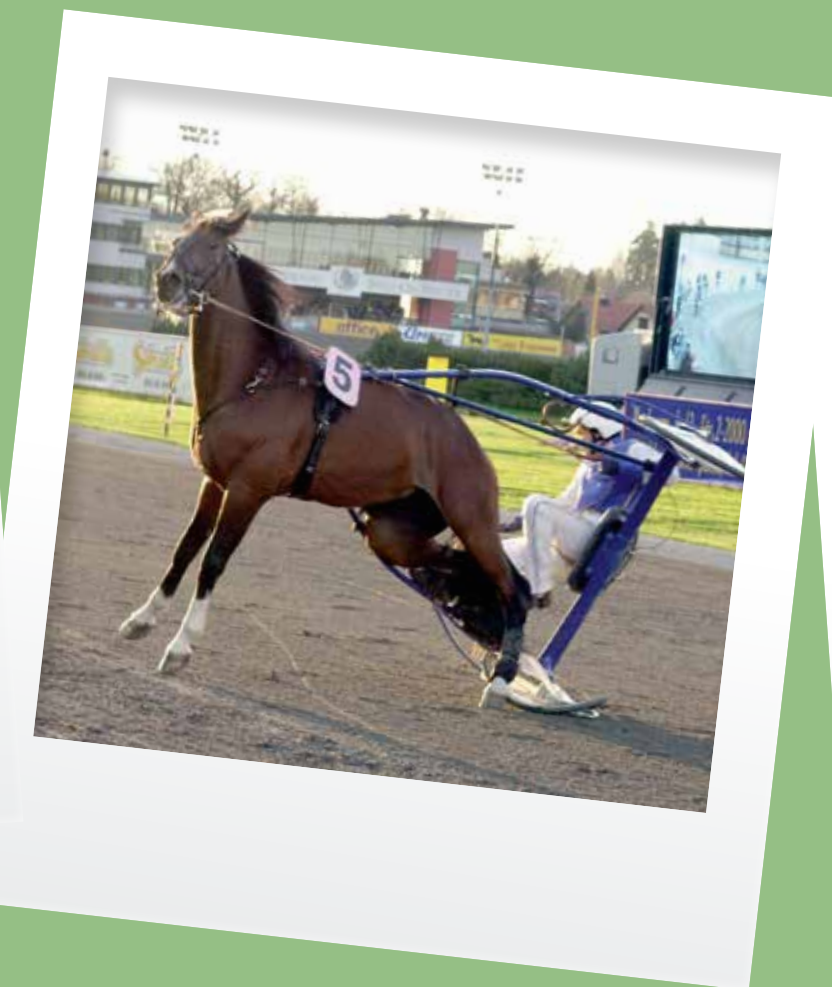
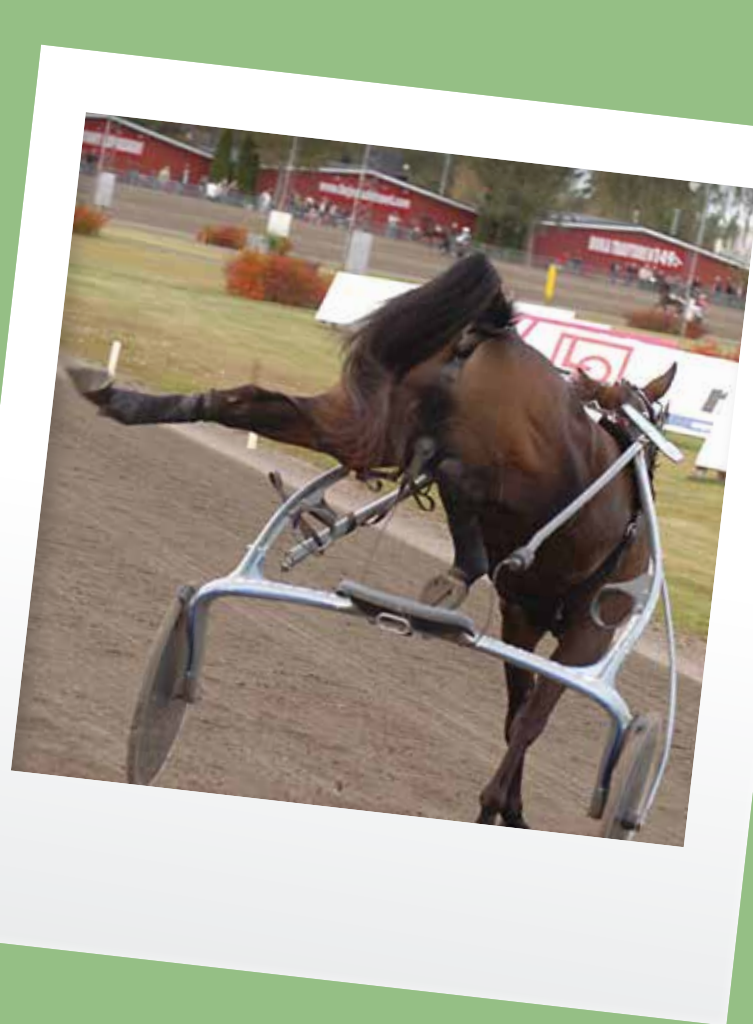
I sadeln

Att vara duktig på att rida monté handlar inte om att kunna rida i kortast stigläder. Det handlar om att vara stark i kroppen och ha god balans i sin ridning. Men det finns några olika riktlinjer som du kan försöka sträva efter att klara av för att få en bra montésits.

RIKTLINJER FÖR EN BRA MONTÉSITS

1. Sitt upp på en riktig häst med montésadel eller använd Monte Phytton om det finns möjlighet.
2. Prova att först står upp i montésits med ganska långa stigläder.
3. Håll din hand i en position där den ligger i linje med armbågen och känn efter hur det känns att stå i montésits.
4. Prova sedan att korta upp stiglädren lite till och prova att behålla linjen mellan hand, armbåge och knä. Hur känns det? Skulle du orka rida ett helt lopp eller motsvarande sträcka med bibehållen sits.

SÄKERHETEN FÖRST

Undvik olyckan

Det allra viktigaste vid all hantering av häst, ridning och körning är säkerheten. Risk för olyckor finns alltid, men om man gör alla moment på det allra säkraste sättet kanske vissa olyckor kan undvikas. Inte nog med att man som kusk eller ryttare ska hålla koll på hur man rider och kör, man behöver också hålla koll på omgivningen med andra hästar och eventuella maskiner eller andra faror som hästen kan reagera för. Det kan vara bra att ni i gruppen tillsammans med er ledare pratar om hur man bör agera om det skulle hända olika saker när du kör eller rider.

Alla hästar kan **slå bakut**, vissa gör det ofta och andra har kanske aldrig gjort det, men alla hästar kan göra det. Orsakerna är många till varför hästen gör det, men om hästen slår när du kör den är det viktigt att agera. Det kan vara bra att ställa hästen lite snett med huvudet, då kan den inte slå lika lätt. Undvik att dra hårt i båda tömmarna, då kan det bli värre. Försök prata lugnt med hästen. Att använda slagrem är ett bra sätt att minska risken för att hästen slår upp högt med sina bakben.

Om man tar för hårt i hästen och hindrar den från att gå framåt kan den om den är känslig, **resa sig** upp på bakbenen.

Den kan hända att hästen reser sig så högt så att den slår över och då kan det bli farligt. Om hästen börjar småhoppa lite med framdelen, försök att få den att gå framåt, du ska inte bli rädd och dra hårt i tömmarna. En häst som man vet har lätt för att resa sig kan utrustas med en resgjord.

En häst kan av olika skäl **gå omkull**. Det kan se otäck ut och det kan så klart gå illa för både häst och kusk eller ryttare. Om hästen går omkull och har vagn kopplad till sig är det bra om den som kör eller någon annan i närheten snabbt hinner fram och lägger tyngd på hästens huvud, för att förhindra den att komma upp. Försök kalla på hjälp och få bort vagnen så fort som möjligt. När vagnen är borta får hästen gärna försöka resa sig upp.

Om du ser att det kommer en **skenande häst** bland er andra som kör eller rider är det viktigt att snabbt flytta sig utom räckhåll för den skenande hästen. En häst som är skrämmd av något har ibland sådan panik att den inte ser vad den har framför sig, den bara springer. Risken att bli översprungen av en skenande häst är stor, så var försiktig. Tänk på att hästarna är flyktdjur och flockdjur så andra hästar kan rusa iväg när de är nära en skenande häst.

Prata tillsammans i gruppen om vilka orsaker som kan leda till att hästen kan reagera på de olika visen ovan. Vad kan man mer kan göra för att förhindra att något av detta händer? Kan man se på hästen innan den kommer slå eller bli rädd för något? Är det någon i gruppen som varit med om något av de här olika händelserna? Vad var det som hände? Kunde det ha hindrats? Hur tyckte du att det kändes?

KÖRÖVNING (ELLER RIDÖVNING)
Försök att vara fokuserad och läsa av både den häst du kör eller rider, samtidigt som du försöker att hinna med att titta på övriga hästars signaler som är runt omkring dig. Finns det andra saker i närmiljön som du behöver förbereda hästen på, eller undvika att komma nära?

STARTMETODER

I travsporten används vanligtvis två olika startmetoder; voltstart och autostart eller även kallad bilstart. Propositionen styr vilken startmetod som tillämpas. I autostart är vanligtvis hästarna i en jämnare klass eftersom de startar från samma distans. I voltstart kan hästar från olika klasser möta varandra då de kan starta från olika distanser.

Voltstart kan tyckas vara en ganska rörig startmetod för den som inte vet hur det fungerar. Därför reder vi ut det här.

Vid voltstart kan maximalt 15 hästar starta i loppet, fördelat på flera olika volter. Varje volt har cirka 20 meter att nyttja och en volt leds alltid av den häst som är först i volten. I den första volten kan det som mest rymmas fem hästar och i den andra volten kan det vara maximalt sju hästar. Om det är 15 hästar i ett voltstartslopp är det alltid fördelat över minst tre volter eller flera.

När alla hästar är på startplatsen och placerad i rätt ordning hörs kommandot ”Klart för start”.

I voltstart ljuder sedan fyra olika kommandon, med ett visst tidsintervall mellan varje ord. Det är KLART – ETT – TVÅ – KÖR. Att göra en bra start i voltstart kräver god erfarenhet. Olika banor är olika breda och därför behöver man tänka på det så att man är på rätt ställe vid kommandot KÖR.

Enkelvolt

När det bara är tre hästar på en volt startar de på vad man kallar för enkelvolt, då ligger alla ekipage i rygg på varandra.

ÖVNING

I den här kursen är det bra om alla deltagare klarar av att:

- Köra i ett förutbestämt tempo i uppvärmning på banan.
- Enskilt eller i grupp om maximalt tre åtgången kan genomföra en provstart.
- Kör kontrollerat i ett förutbestämt tempo i rätvarv i 1000 eller 2000 meter.
- Vända upp från rätvarv till bakvarv på ett säkert sätt.
- Köra ut från banan på ett säkert sätt.

Klart

Vid ”KLART” ska häst nummer 1 vara ungefär mitt i banan beroende på banans bredd. Efter kommandot KLART får man ta ut volten lite extra. Den bakomvarande volten får nyttjas till viss del och cirka fem meter brukar vara lämpligt.

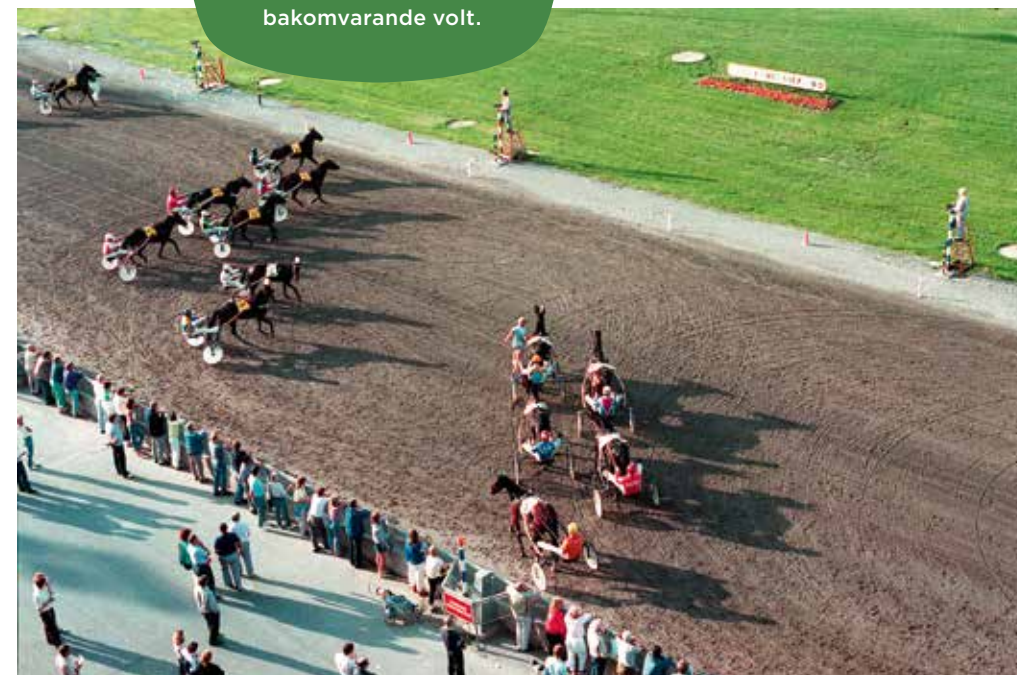

Två

Vid ”TVÅ” ska alla hästarna ha vänt upp i sina respektive spår.

Ett

Vid ”ETT” kommer häst nummer 1 att vara ungefär i mitten av voltens bakre del, fast då med några lånade meter från bakomvarande volt.

Kör

Vid ”KÖR” ska alla hästar vara vid startlinjen om det blir en perfekt start. Startspår 1-7 är vad man kallar för framspår och kommer vara i det främre ledet om de startar från grunddistans. Startspår 6-7 är vad man kallar för springspår och kommer med lite högre fart från volten bakom hästarna med startspår 1-5. Övriga spår, från 8 och högre har vad man kallar för bakspår och kommer att ligga i rygg på hästarna med framspår i startögonblicket.

Kommer du ihåg reglerna för att köra på banan och att se dig omkring för att ha bra koll på övriga ekipage och eventuella fordon.

TRAVBANAN

Din hemmabana

Travbanan är den plats där det körs travtävlingar. Den travbana som finns där du bor är din så kallade hemmabana. Alla som har en licens inom travsporten har sin licenstillhörighet på sin hemmabana. Det finns 33 travbanor i hela landet och det är både mindre säsongsbana och större året runt-banor. På en större travbana, som exempelvis Solvalla, körs det travtävlingar cirka 1–2 gånger i veckan. En mindre säsongsbana har tävlingar under en del av året. De flesta travbanor är också stora träningsanläggningar för travhästar. Här finns ofta rundbana, rakbana, gummi- eller sandgrop/volt, backbana och skogsslingor. Ofta finns stallar, hagar och skrittmaskiner att hyra för travtränare. Det finns även gästboxar att använda för dem som har sin häst utanför banområdet, när de vill komma in till banan för att träna.

Det är ett travsällskap som driver travbanan och det är en rad olika saker som händer där. Förutom de travtävlingar som är för stora travhästar så arrangeras också ponnytravtävlingar, vanligtvis från april till oktober.

Travskolan drivs också i travsällskapets regi och kurser hålls ofta för barn och vuxna på kvällar och helger.

På din travbana finns det också en rad olika intresseföreningar som är ideella föreningar inom travsporten som till exempel ponnytravklubb eller B-tränarförening.

För att travsporten ska fungera i hela landet och utvecklas på samma sätt så finns det en huvudorganisation som heter Svensk Travsport som driver sporten. De flesta som jobbar för Svensk Travsport finns i Hästsportens Hus, på Solvalla.

TRAVSPRÅKET

Lär dig ett nytt språk

Inom travsporten finns många ord och uttryck. Här följer en liten ordlista.

A-tränare
person som har som yrke att träna travhästar.

B-tränare
en person som har ett annat jobb som huvudsaklig syssla, men som tränar ett mindre antal travhästar.

Bakspår
startspår i andra ledet.

Balansering
olika sätt att utrusta travhästen i synnerhet med hjälp av skoning – för att den ska trava bättre.

Check
utrustningsdetalj som håller upp hästens huvud.

Defilerings
hästarna visas upp i nummerordning före loppet.

Diskad utesluten.

Dödens
position utvändigt om ledande häst i lopp.

Favorit
den mest spelade hästen i ett lopp.

Fela/hoppa.
När en häst galopperar i lopp.

Heat
ett av flera träningsarbeten samma dag.

Indikator
den oddstavla som anger den ungefärliga vinstutdelningen.

Instängd
häst som har konkurrenter omkring sig och inte kan komma förbi.

Jobb ett träningsarbete

Kroka ihop
två eller flera ekipage fastnar i varandras sulkys.

Kvasta
häst med svansen i vädret.

Körsvan
den som kör travhäst i lopp, kallas även kusk.

Licens
ett tillstånd för att få köra eller rida lopp eller träna hästar. Svensk Travsport utfärdar dessa licenser.

Lucka
utrymme, öppning i fältet.

Löphuvud
egenskap hos häst som vill vinna.

Matlapp
lägsta penningpriset i lopp.

Målfoto
tas med specialkamera vid mål för att avgöra ordningsföljden i ett lopp.

Monté
tävlingsform där en montéryttare rider hästen i ett travlopp.

Nordis
eller kallblod, nordsvensk travare.

Odds vinstutdelning.

Omstart ny start.

Oplacerad
häst som ej får några prispengar i loppet.

Osäker
häst som har lätt att galoppa.

Plats
en spelform där det gäller att hitta en häst som antingen blir etta, två eller trea.

Proposition loppets villkor.

Provstart
ett startprov mellan defileringen och starten.

Pulla
hästen vill springa fortare än kusen tillåter.

Ryckhuva
utrustningsdetalj som sitter över hästens öron och går att dra loss.

Sista sväng upploppsskurvan.

Skräll överraskande vinnare.

Spets ledning.

Springspår startspåren 6 och 7.

Struken
häst i programmet som inte kommer till start.

Svarar
häst som ökar farten när en annan häst vill springa om.

Totalisator
vadhållningssystem.

Tung bana blöt och lerigt bana.

Upplopp
banans sista raka del före mål.

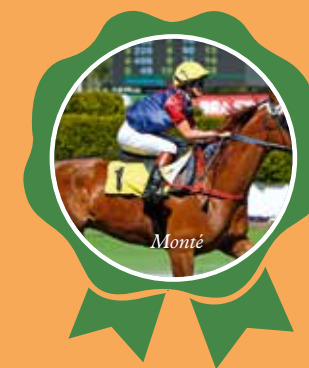
Vinnarcirkel
plats för prisutdelning.

Vinnarhålet
position bakom ledaren.

Värming uppvärming.

Ärlig häst som gör sitt bästa.

Överpacat
alltför hög fart från början av loppet.

EN TÄVLINGSDAG

För att få ännu mer förståelse för hur en tävlingsdag fungerar och hur man förbereder och sköter hästen i de olika momen-
ten är det nyttigt att vara med och observera en häst under en tävlingsdag.
Antingen kan ni alla i gruppen följa en och samma häst under en kväll, eller så följer ni en varsin häst som startar i samma lopp, för att sedan prata om vad som gjordes lika och vad som skiljdes åt.

Skriv ner här vad ni observerat:

När anlände hästen till tävlingsplatsen?

Vad gjordes med hästen i boxen när den anlände?

I vilket lopp skulle hästen starta?

När värmdes hästen? Hur värmdes den?

Vad hade den för utrustning i värmningen?

Vad gjordes med hästen efter värmning?

Vad fick hästen göra mellan värmning och start?

Är det någon ändring av utrustning till loppet från värmningen?

Hur dags kördes hästen ut till loppet?

Hur såg hästen ut i defilering?

Hur många provstarter gjorde hästen? Hur såg den ut?

Hur gick det i loppet?

Hur fick hästen varva ned efter loppet?

Vilken skötsel fick hästen efter loppet?

Travprogrammet

I travprogrammet finns massor med in-
formation om hästarna. Det kan vara
lite svårt att tyda, så vi ska hjälpa dig
med hur du läser travprogrammet.

Gå runt på en tävlingsdag
för att se vad som händer!

Kan du få följa med en
hästskötare och se hur de
jobbar med hästen?

Vad finns det för
funktionärer som jobbar?

1	2																					
8		2140 M AUTOSTART		3-åriga och äldre, Körsvenskrav kat. 1. 2140 m. Autostart. Pris: 400.000-200.000-92.000-42.000-22.000-12.000-8.000 (7 priser) Hederspris till segrade hästs ägare, tränare, körsven, uppfödare och hästskötare. Hederstäcke till segrade häst.																		
START 15.44																						
ODDS		1		2		3		TRIO		TVILLING												
TID		500 m		1000 m		1500 m		2000 m		Sista 500 m												
6	GLOBAL TRUSTWORTHY		2140:1		10,7AK		*11,8K		11,7AM		Total: 19		8-2-2		2.827.580							
7	1		6.br.h.e Muscle Hill -		19: 1		0-0-0		10,7a		26.500		18: 3		2-0-0		11,7a		273.580			
8	cc		Trophy Stand e Garland Lobell		Jorma Kontio		E*		11/17-11		12/2140		0		15,3a		cc		17,13		800'	
			Uppf: Global Farm AB, Nacka Strand		Jorma Kontio		S		6/11-4		6/1660		1		11,8		cc		3,76		70'	
			Äg: Murtola Invest Oy & St. Timo Nurmos AB		Jorma Kontio		Bj		17/11-7		2100		1		17,7a				1,80		-	
			Blå, vit bröstband och blå ärm; vit		Björn Goop		V		23/12-5		2700		d		17,7a				3,70		-	
			Jorma Kontio (Timo Nurmos)		Jorma Kontio		Bs*		14/9-10		5/1640		4		10,7a		ø c		23,06		200'	
9	NADAL BROLINE		2140:2		*09,1AK		*14,5M		10,5AM		Total: 58		24-13-8		6.915.415							
10	2		9.mbr.v.e Yankee Glide -		19: 6		2-1-1		9,1a		900.500		18: 13		3-3-3		9,3a		2.318.500			
11	cc		Aimee's Promise e American Winner		Björn Goop		Bj		9/6-12		2100		0		9,3a		ø c		2,50		-	
			Uppf: Broline International AB, Svenljunga		Björn Goop		Är*		13/7-12		2/1640		2		9,3a		ø c		4,06		600'	
			Äg: Onkel Invest Oy, Finland		Björn Goop		J		30/7-10		4/1609		0		9,9a		ø c		9,31		1609'	
			Mblå, guldf.midjeband, sömmar; guld		Björn Goop		B*		24/8-11		7/2140		3		11,4a		ø c		14,81		1000'	
			Björn Goop		Björn Goop		Bs*		14/9-10		7/1640		1		10,6a		ø c		4,08		200'	
12	POLICY OF TRUTH		2140:3		09,6AK		*16,4M		11,5AM		Total: 28		12-8-4		5.861.400							
13	3		6.svbr.v.e Explosive Matter -		19: 6		2-2-1		9,6a		585.000		18: 3		0-0-3		11,5a		75.000			
14	cc		Champagne e Supergill		Erik Adielsson		F		10/6-4		6/2140		2		11,9a		ø c		1,31		50'	
			Uppf: Johansson Stefan, Stockholm		Erik Adielsson		Kr*		23/6-7		1/1640		6		10,6a		ø c		5,81		200'	
			Äg: Easy KB, Uppsala		Erik Adielsson		Hd*		6/7-7		4/2140		2		12,3ag		ø ø		9,94		200'	
			Blå, vita ärmbindlar; vit		Erik Adielsson		H*		27/7-10		9/1640		1		10,2a		ø ø		5,52		200'	
			Erik Adielsson (Reijo Liljendahl)		Erik Adielsson		J*		31/8-7		5/1640		1		10,4a		ø ø		2,04		200'	

1. Loppnummer
2. Proposition som beskriver vilka hästar som får starta i det här loppet
3. Resultat 2019
4. Resultat 2018
5. Totalt
6. Hästens namn
7. Hästens startnummer
8. Tränare
9. Ålder, färg, kön och härstamning
10. Hästens ägare

11. Hemmabana
12. Hästens uppfödare
13. Kuskens färger
14. Kusk
15. Distans, startspår
16. Hästens rekord
17. Senaste fem starter
18. Placering
19. Tid
20. Totalt insprungna pengar

TESTA DIG SJÄLV

Här kommer lite repetitionsfrågor från kurserna steg 1-3. Hur mycket kommer du ihåg?

1. Vad ska du använda när du leder en häst?

.....

2. Varför behöver hästen ha största delen grovfoder av sin foderstat?

.....

3. Hur mycket vatten kan en stor häst dricka?

.....

4. Vilken typ av träning är den viktigaste delen att göra för att få en hållbar häst?

.....

5. Hur ska utrustning skötas och förvaras för god hållbarhet?

.....

6. Varför värmer vi upp hästen?

.....

7. Varför behöver den varvas ned om den har tränat hårt?

.....

8. Vad ska det stå på klockan efter 100 meter om du kör i 1,45-tempo?

.....

9. Nämn fem saker i ett stallapotek?

.....

10. Vad kallas magont på hästen med ett annat namn?

.....

11. Vad är hästen smittad av om den har kvarka?

.....

12. Är hästen smittad av virus eller bakterie om den har fått kvarka?

.....

13. Var kan du finna information om bestämmelser och regler för uppstallning av hästen?

.....

14. Vad kallas Svensk Travsports hästvelfärdsprogram?

.....

15. Vad betyder hälla?

.....

16. Vad gör du när du palperar en häst?

.....

17. Varför är det viktigt att anpassa hästens utrustning väl?

.....

18. Vad gör du först och främst på en häst som springer och gapar när den körs eller rids?

.....

19. När används gamascher?

.....

20. Vad gör du om en häst börjar slå bakut när du kör?

.....

21. Vad har en vuxen häst för normalvärden med temp, puls och andning?

.....

22. Nämn fem olika roller inom travsporten.

.....

23. Hur lyder kommandona vid voltstart?

.....

24. Vad betyder bakvarv?

.....

25. Vad betyder rätvarv?

.....

Detta är ett kursmaterial från Svensk Travsport. Materialet är avsett för utbildning inom travsporten på landets travskolor. Det innehåller grundläggande kunskaper som du kommer att ha god nytta av om du vill lära mer om hästen och vara verksam inom travsporten.

Hoppas att du får en rolig tid tillsammans med alla vänner och hästar på din travskola!

Svensk Travsport AB
Box 201 51
161 02 Bromma
Telefon: 08-475 27 00
E-post: kundtjanst@travsport.se
www.travsport.se

